

پایه :	۲	موضوع :	نحو ۳
تاریخ :	۹۳/۳/۲۴	ساعت :	۱۸

تستی

۱. در مثل «هذا معطی درهم موسی» که اسم فاعل به مفعول اولش اضافه شده، حکم اعراب مفعول دوم چیست؟ أ ۱۱۰
- أ. واجب النصب است
- ب. واجب الجر است بنا بر تابعیت در اضافه
- ج. جایز النصب و الجر است
- د. اگر قطع از اضافه صحیح باشد جایز النصب و گرنه واجب الجر است
۲. با توجه به مبحث «تطابق افعال تفضیل با موصوفش» کدام مثال صحیح است؟ د ۱۶۷-۱۶۸
- أ. الیزیدان أفضلان من عمرو ب. الیزیدون الأفضل ج. الیزیدون أفضلون رجال د. الیهندات الفضل
۳. وجه شباهت «عطف بیان» به «صفت» در چه چیزی است؟ د ۲۰۱
- أ. مشتق بودن ب. نکره بودن ج. مفرد بودن د. عدم استقلال
۴. کدام گزینه در مورد «ابدال از استفهام» صحیح است؟ ج ۲۳۰
- أ. اگر مبدل منہ «من استفهامیه» باشد، بدل می‌تواند با همزه استفهام بیاید
- ب. اگر مبدل منہ یکی از ادات استفهام باشد، بدل باید با هل بیاید
- ج. اگر مبدل منہ اسم استفهام باشد، بدل باید با همزه استفهام بیاید
- د. اگر مبدل منہ مقرون به حروف استفهام باشد، بدل باید با همزه یا هل همراه شود

تشریحی

* و صوغها من لازم لحاضر / كظاهر القلب جميل الظاهر.

۱. با توجه به بیت مذکور سه خصوصیت صفت مشبیه را بنویسید. ۱۳۳

۱. صفت فقط از فعل لازم ساخته می‌شود نه متعدی. ۲. فقط برای زمان حال بکار می‌رود. ۳. ممکن است صفت هم وزنبا مضارع باشد مثل: طاهر و ممکن است هم وزن نباشد مثل: جمیل.

۲. با توجه به شرایط ساخت فعل تعجب چرا مثال‌های زیر صحیح نیست؟ ۱۴۵

أ. ما أسوده: چون وصفش بر وزن افعال است.

ب. ما أكون زیداً قائماً: چون از افعال ناقصه است.

ج. ما أدرج زلزلته: فعل رباعی است.

د. ما أمات زیداً: قابلیت مفاضله و تعجب ندارد.

* فالنعت تابع متم ما سبق / بوسمه أو وسم ما به اعتلق.

۳. با توجه به شعر، «نعت» را تعریف کرده و برای موارد خواسته شده مثال بزنید. ۱۷۸

نعت تابعی است که با بیان کردن صفتی متبوع خود را تکمیل می‌کند حال چه وسم و صفت خود متبوع باشد مثل «مررت برجل کریم» یا صفت متعلقش باشد مثل: «مررت برجل کریم أبوه».

* ولا تُعَدُّ لفظ ضمير متصل
الا مع اللفظ الذى به وصل
كذا الحروف غير ماتحصلا
به جواب كنعم و كيلي.

۴. با توجه به شعر بنویسید آیا تاکید لفظی در مثال های زیر صحیح است یا نه؟ چرا؟ ۱۹۸-۱۹۹

أ. مررت بك: صحیح نیست زیرا برای تاکید لفظی در ضمیر متصل باید لفظ مورد اتصال تکرار شود یعنی بگوئیم مررت بك بك
ب. ألم يقم زيدا؟ بلى بلى: صحیح است زیرا در حروف جواب تکرار موکد لازم نیست.

* واجعل منادى صحّ إن يصف ليا / كعبد عبدى عبد عبدا عبديا.

۵. با توجه به شعر وجوه «منادى مضاف به ياء متكلم» را مختصراً بنویسید.

۱. حذف الياء والاستغناء بالكسره ۲. اثبات الياء ساكنة ۳. قلب الياء الفأ و حذفها والاستغناء عنها بالفتحه. ۴. قلبها الفا و ابقاؤها و قلب الكسره فتحه. ۵. اثبات الياء محرکه بالفتح.

۶. تفاوت های اختصاص و ندا را نوشته با ذکر مثالی اعراب باب اختصاص را هم تبیین کنید. ۲۷۳

تفاوت ها: ۱. انه لا يستعمل مع الاختصاص حرف النداء. ۲. انه لا يد ان يسبقه شى ۳. ان تصاحبه الالف و السلام. مثال: نحن العرب اسخى الناس كه منصوب به فعل مقدر است يعنى اخص العرب.

* و وصف اصلي و ووزن افعلا / ممنوع تأنيث بتا كاشهلا.

۷. علت منع صرفی که در شعر آمده را توضیح داده با توجه به آن بنویسید آیا «ارمل» در «مررت برجل ارمل» غیر منصرف است؟ چرا؟

اگر کلمه ای بر وزن افعال باشد و در اصل برای معنای وصفیت وضع شده باشد و تاء تانیث نگیرد غیر منصرف است. - ارمل منصرف است چون مونثش با تاء می آید: ارملة.

* و نصبوا باذن المستقبل / ان صدّرت و الفعل بعد موصلا.

۸. شرایط «اذن» برای نصب دادن به فعل مضارع را نوشته، توضیح دهید آیا «اذن» در مثال: «اذن والله اكرمك» عمل می‌کند یا نه؟ ۳۱۷

شرایط ۱. ان يكون الفعل مستقبلا ۲. ان تكون مصدره ۳. ان لا يفصل بينها و بين منصوبها - بله عمل می‌کند چون فاصله به وسیله قسم است.

۹. شباهت و فرق «کم استفهامیه» و «کم خبریه» را نوشته و چگونگی تمییز آنها را تبیین کنید.

شباهت: هر دو صدارت طلب هستند. فرق: کم استفهامیه در مورد سوال از تعداد مبهم به کار می‌رود و کم خبریه برای خبر دادن از تعداد زیاد و تکثیر به کار می‌رود. تمییز استفهامیه مفرد و منصوب است و تمییز خبریه جمع و مجرور یا مفرد و مجرور است.